

Nacrt
Prijedlog Zakona broj _____

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA, S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNYM ODNOSIMA, S KONAČNYM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o obveznyim odnosima sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o obveznyim odnosima donesen je u veljači 2005. godine, objavljen u „Narodnim novinama“ broj 35/05., a stupio na snagu 1. siječnja 2006. godine. Tim Zakonom uređuju se osnove obveznyih odnosa (opći dio) te ugovorni i izvanugovorni obvezni odnosi (posebni dio). Jedan od razloga za donošenje novoga Zakona o obveznyim odnosima bio je i usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u ovom pravnom području.

Slijedom toga, odredbe Zakona o obveznyim odnosima usklađivane su s odredbama odgovarajućih direktiva Europske unije. To su: Direktiva 2000/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. lipnja 2000. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama, Direktiva Vijeća broj 86/653/EEZ od 18. prosinca 1986. o usklađivanju propisa država članica u svezi sa samostalnim trgovačkim zastupnicima, te direktive iz područja zaštite potrošača, i to: Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o nekim aspektima prodaje robe široke potrošnje i popratnim jamstvima; Direktiva Vijeća 90/314/EEZ od 13. lipnja 1990. o paket putovanjima, paket odmorima i paket turama; Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode i Direktiva 1999/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 1999. godine kojom se mijenja i dopunjava Direktiva Vijeća 85/374/EEZ o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode.

Usklađenost Zakona o obveznyim odnosima s navedenim direktivama iz područja zaštite potrošača bila je predmet analitičkog pregleda (*screeninga*) i ocjene usklađenosti zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije u Poglavlju 28. pregovora Zaštita potrošača i zdravlja. U tom je procesu utvrđena potreba daljnjeg usklađivanja zakonodavstva s Direktivom 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o nekim aspektima prodaje robe široke potrošnje i popratnim jamstvima. Slijedom toga, Republika Hrvatska se Pregovaračkim stajalištem za to Poglavlje pregovora obvezala na daljnje usklađivanje zakonodavstva s ovom Direktivom.

Osim toga, uočena su i manja nesuglasja Zakona o obveznyim odnosima s druge dvije potrošačke direktive te je stoga ocijenjeno da je, radi jasnoće propisa, potrebno otkloniti i ta nesuglasja.

Daljnji razlog donošenja predloženoga Zakona je poboljšanje onih odredaba Zakona o obveznyim odnosima na koje je ukazala pravna znanost i praksa tijekom njegove dvogodišnje

primjene, ali i jezična dorada pojedinih odredaba te ispravljanje uočenih redakcijskih pogrešaka.

Slijedom navedenoga, predloženim će se Zakonom:

1. postići dodatna – potpuna usklađenost s Direktivom 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o nekim aspektima prodaje robe široke potrošnje i popratnim jamstvima na način što će se:

- definirati pojam proizvođača u smislu odredaba o odgovornosti za materijalne nedostatke i jamstva za ispravnost prodane stvari;
- propisati da prodavatelj odgovara i za neznatne materijalne nedostatke ali da u tom slučaju kupac nema pravo na raskid ugovora već na druga prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke (popravak stvari, zamjena stvari, sniženje cijene);
- propisati pravo kupca na raskid ugovora ili razmjerno sniženje cijene u slučaju kada bi način uklanjanja nedostatka odnosno predaja druge stvari bez nedostatka imao za posljedicu znatne neugodnosti za kupca;
- odredbe o jamstvu za ispravnost prodane stvari uskladiti s navedenom direktivom na način da jamstvo mogu dati i prodavatelj i proizvođač, propisujući pritom prava koja kupac može ostvariti, te da jamstvo obvezuje bez obzira na oblik u kojem je dano,

2. otkloniti manje neusklađenosti nastale prilikom usklađivanja Zakona o obveznim odnosima s odredbama Direktive Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode i Direktive Vijeća 90/314/EEZ od 13. lipnja 1990. o paket putovanjima, paket odmorima i paket turama,

3. precizirati na koje se osobe primjenjuje trogodišnji rok zastare za međusobne tražbine o prometu robe i usluga,

4. pojasniti pretpostavke pod kojima se šutnja osobe u čiju poslovnu djelatnost spada obavljanje naloga smatra prihvatom ponude,

5. propisati da se odredbe o ograničenju trajanja prava prvokupa ne primjenjuju na pravo prvokupa iz trgovačkih ugovora i na pravo prvokupa dionica, poslovnih udjela i udjela u društvu,

6. pojasniti i dodatno urediti odredbe o ugovoru o građenju s odredbom "ključ u ruke",

7. izmijeniti odredbe o akreditivima i bankarskoj jamstvu.

Predloženim će se Zakonom postići potpuna usklađenost Zakona o obveznim odnosima s odgovarajućom pravnom stečevinom i otkloniti dvojbe koje su se, u vezi s primjenom pojedinih odredbi, pojavile u praksi.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG DA SE ZAKON DONESE PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora («Narodne novine», broj 71./00., 129/00., 117/01., 6/02. – pročišćeni tekst, 41/02., 91/03. i 58/04.) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, budući da se predloženim Zakonom hrvatsko zakonodavstvo dodatno usklađuje s propisima Europske unije.

V. TEKST KONAČNOGA PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Tekst Zakona dan je u obliku Konačnoga prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima.

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Tekst odredbi Zakona o obveznim odnosima («Narodne novine», broj 35/05.) koje se mijenjaju i dopunjuju dan je u prilogu ovoga Prijedloga zakona.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNYM ODNOSIMA

Članak 1.

U Zakonu o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05.) u članku 26. iza stavka 5. dodaje se stavak 6. koji glasi:

„(6) U smislu ovoga Zakona osobe javnog prava su osobe koje su obvezne postupati po propisima o javnoj nabavi, osim trgovačkih društava.“

Članak 2.

U članku 228. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Međusobne tražbine iz trgovačkih ugovora o prometu robe i usluga, odnosno ugovora koje sklope trgovac i osoba javnog prava o prometu robe i usluga te tražbine naknade za izdatke učinjene u vezi s tim ugovorima zastarijevaju za tri godine.“

Članak 3.

U članku 265. stavku 4. iza riječi: „naloga,“ dodaju se riječi: „koja je u stalnoj poslovnoj vezi s ponuditeljem“.

Članak 4.

U članku 400. stavak 4. briše se.

Članak 5.

U članku 401. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Proizvođač, u smislu odgovornosti za materijalne nedostatke i jamstva za ispravnost prodane stvari, je proizvođač stvari, uvoznik stvari i svaka druga osoba koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem svojega imena ili naziva, žiga ili druge oznake na stvar.“

Članak 6.

U članku 403. stavku 4. na kraju teksta umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: „a najkasnije u roku od dvije godine od prijelaza rizika na potrošača.“

Članak 7.

U članku 407. iza riječi: „godine“ dodaje se zarez i riječi: „odnosno kod trgovačkih ugovora šest mjeseci“.

Članak 8.

U članku 410. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako je nedostatak neznatan kupac nema pravo na raskid ugovora, ali mu pripadaju druga prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke uključujući i pravo na popravlanje štete.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 9.

U članku 412. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako bi način uklanjanja nedostatka odnosno predaja druge stvari bez nedostatka imao za posljedicu znatne neugodnosti za kupca, on ima pravo raskinuti ugovor ili zahtijevati razmjerno sniženje cijene.“.

Članak 10.

U članku 423. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Ako proizvođač jamči za ispravnost stvari u tijeku određenog vremena, računajući od njezine predaje kupcu, kupac može, ako stvar nije ispravna, zahtijevati kako od prodavatelja tako i od proizvođača, da stvar popravi u razumnom roku ili, ako to ne učini, da mu umjesto nje preda ispravnu stvar.“.

Iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Ako prodavatelj jamči za ispravnost stvari u tijeku određenog vremena, računajući od njezine predaje kupcu, kupac može, ako stvar nije ispravna, zahtijevati od prodavatelja da stvar popravi u razumnom roku ili, ako to ne učini, da mu umjesto nje preda ispravnu stvar.“.

(3) Jamstvo obvezuje pod uvjetima pod kojima je dano bez obzira na oblik u kojem je dano (jamstveni list, usmena izjava, popratno reklamiranje i sl.), ali je kupac ovlašten zahtijevati da mu jamstvo bude izdano u pisanom obliku ili u nekom drugom, njemu dostupnom, trajnom mediju.“.

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 4., 5. i 6.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 7. brojke: „3. i 4.“ zamjenjuju se brojkama: „5. i 6.“.

Članak 11.

U članku 429. riječi: „prema proizvođaču po osnovi jamstvenog lista“ zamjenjuju se riječima: „po osnovi jamstva“.

Članak 12.

U članku 453. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Ograničenje iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuje se na pravo prvokupa iz trgovačkih ugovora i na pravo prvokupa dionica, poslovnih udjela i udjela u društvu.

(4) Ako ugovorom iz stavka 3. ovoga članka nije ugovoreno vrijeme trajanja prava prvokupa, ono prestaje protekom pet godina od sklapanja ugovora.“

Članak 13.

U članku 588. stavku 5. riječ: „doživotnom“ zamjenjuje se riječju: „dosmrtnom“.

Članak 14.

U članku 630. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka mogu biti obuhvaćeni i poslovi projektiranja.“

Dosadašnji stavak 2. koji postaje stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ugovorena cijena obuhvaća i vrijednost svih nepredviđenih radova i viškova radova, a isključuje utjecaj manjkova radova na ugovorenu cijenu, pod pretpostavkom da nije došlo do izmjene opsega ugovorenih radova na temelju sporazuma ugovornih strana ili iz razloga za koje odgovara naručitelj.“

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 15.

U članku 780. stavku 3. riječi: „Nalogodavac je“ zamjenjuju se riječima: „Nalogoprimac je“.

Članak 16.

U članku 842. stavku 1. riječ: „njegovu“ zamjenjuje se riječju: „njegovom“.

Članak 17.

U članku 884. stavku 4. iza riječi: „u odredištu;“ dodaju se riječi: „sredstvu, karakteristikama i kategoriji prijevoza, nadnevku, vremenu i mjestu polaska i povratka;“.

Članak 18.

U članku 903. stavku 5. brojka: „2.“ zamjenjuje se brojkom: „3.“.

U stavku 6. brojka: „4.“ zamjenjuje se brojkom: „5.“.

Članak 19.

Članak 1028. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

„Pojam**Članak 1028.**

(1) Prihvatom zahtjeva nalogodavca za otvaranjem akreditiva, banka preuzima obvezu prema nalogodavcu da će otvoriti akreditiv korisniku uz uvjete sadržane u prihvaćenom nalogu za otvaranje akreditiva.

(2) Otvoreni akreditiv je neopoziva i konačna obveza banke korisniku akreditiva da će mu isplatiti određeni novčani iznos ako ovaj u roku podnese zahtjev za isplatom u skladu s uvjetima sadržanim u akreditivu.“

Članak 20.

Članak 1029. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

„Primjena ujednačenih običaja i prakse**Članak 1029.**

Ako ugovorne strane nisu predvidjele što drugo, na poslovanje s akreditivima primjenjuju se ujednačeni običaji i praksa koje objavi Međunarodna trgovačka komora u Parizu koji su na snazi na dan otvaranja akreditiva.“

Članak 21.

Članci 1030. do 1038. brišu se.

Članak 22.

U Glavi VIII. Odjeljku II. naslov Odsjeka 35. i članci 1039. do 1043. s naslovima iznad njih mijenjaju se i glase:

„Odsjek 35. BANKARSKA GARANCIJA NA POZIV

Pojam Članak 1039.

(1) Bankarska garancija na poziv je svaka pisana obveza na plaćanje, bez obzira kako je nazvana, kojom se banka (garant) obvezuje da će na pisani zahtjev korisnika ovome isplatiti određeni novčani iznos ako je udovoljeno uvjetima iz garancije.

(2) Bankarska garancija je samostalna obveza neovisna o osnovnom poslu u vezi s kojim je izdana, pa i u slučaju da se taj posao u njoj spominje.

Potvrda garancije Članak 1040.

Ako druga banka potvrdi obvezu iz garancije, korisnik može svoje zahtjeve iz nje podnijeti bilo garantu bilo banci koja ju je potvrdila.

Kontragarancija Članak 1041.

(1) Kontragarancija je pisana obveza na plaćanje, bez obzira kako je nazvana, kojom se banka (kontragarant) obvezuje prema garantu da će mu isplatiti novčani iznos po predočanju pisanog zahtjeva u skladu s uvjetima iz kontragarancije.

(2) Kontragarancija je odvojena od garancije i od osnovnog posla na koje se odnosi, pa i kada ih se spominje u kontragaranciji.

Prestanak valjanosti garancije Članak 1042.

(1) Rok valjanosti garancije može njome biti određen do određenog datuma ili do predočanja isprave kojom se potvrđuje nastup nekog događaja kao mjerodavnog za prestanak njezine valjanosti.

(2) Ako su u garanciji navedena oba roka za prestanak valjanosti garancije, njezina valjanost prestaje protekom prvog od tih rokova.

Prijenos prava na plaćanje iz garancije

Članak 1043.

(1) Pravo pozivanja na plaćanje iz garancije ne može se ustupiti trećemu osim ako to nije izričito predviđeno u garanciji ili u njezinim dodacima.

(2) Time se ne utječe na pravo primiti iznos iz garancije koje bi u garanciji ili u njezinim dodacima bilo prenijeto na nekog drugog.“

Članak 23.

U članku 1073. stavku 5. riječ: „Obujam“ zamjenjuje se riječima: „Na obujam“.

Članak 24.

U članku 1074. stavku 1. riječi: „kao i samostalni dio ugrađen u neku“ zamjenjuju se riječima: „pa i onda kad je ugrađena u neku drugu“.

Članak 25.

U članku 1078. stavku 1. podstavku 2. riječi: „iz okolnosti slučaja proizlazi“ zamjenjuju se riječima: „je na temelju okolnosti slučaja vjerojatno“.

U stavku 2. iza riječi: „Proizvođač“ dodaju se riječi: „sirovine ili“.

Članak 26.

U članku 1123. stavku 1. riječ: „sa“ zamjenjuje se riječju: „se“.

Članak 27.

U članku 1147. stavku 2. riječ: „secesijom“ zamjenjuje se riječju: „cesijom“.

Članak 28.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Važeći Zakon o obveznim odnosima ne definira osobe javnog prava, ne propisuje kriterije za utvrđivanje kruga ovih osoba, niti upućuje na neki drugi propis s tim u vezi. Zbog navedenog, u praksi se postavilo pitanje primjene odredaba toga Zakona koje sadrže ovaj pojam.

Radi toga se novim stavkom 6. članka 26., za potrebe primjene Zakona o obveznim odnosima, određuje krug osoba javnog prava na način da su to osobe koje su obvezne postupati po propisima o javnoj nabavi. Naime, Direktiva 2000/35/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 29. lipnja 2000. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama, čije su odredbe transponirane odredbama Zakona o obveznim odnosima koje uređuju zatezne kamate, ne sadrži definiciju navedenog pojma već upućuje na definicije sadržane u direktivama o javnim nabavama i to: 92/50/EEZ, 93/36/EEZ, 93/37/EEZ i 93/38/EEZ. Navedene direktive naknadno su zamijenjene dvjema novim direktivama o javnim nabavama: Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća 2004/18/EZ od 31. ožujka 2004. o koordinaciji postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama i Direktivom 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. kojom se usklađuju postupci nabave subjekata koji djeluju u sektorima vodoopskrbe, energetike, prometa i poštanskih usluga.

S obzirom da je propis kojim je u Republici Hrvatskoj uređen sustav javnih nabava Zakon o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 110/07.), te da je tim propisom domaće zakonodavstvo usklađivano s odredbama direktiva o javnoj nabavi, ocijenjeno je da je u Zakonu o obveznim odnosima dovoljno uputiti na propise o javnoj nabavi.

Uz članak 2.

Predloženom izmjenom stavka 1. članka 228. preciziraju se osobe na koje se primjenjuje trogodišnji rok zastare. Time se uklanjaju dvojbe u vezi s primjenom toga članka u pogledu subjekata primjene.

Uz članak 3.

Da bi se šutnja osobe u čiju poslovnu djelatnost spada obavljanje naloga smatrala prihvatom ponude predloženom dopunom stavka 4. propisuje se i dodatna pretpostavka – stalna poslovna veza s ponuditeljem.

Uz članak 4.

Brisanje stavka 4. članka 400. predloženo je radi usklađivanja Zakona o obveznim odnosima s odredbama Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja

1999. o nekim aspektima prodaje robe široke potrošnje i popratnim jamstvima (u daljnjem tekstu: Direktiva 1999/44/EZ). Naime, prema Zakonu o obveznim odnosima prodavatelj ne odgovara za neznatne nedostatke stvari, dok prema odredbama navedene Direktive prodavatelj odgovara i za takve nedostatke ali, ako se radi o neznatnom nedostatku, potrošač nema pravo na raskid ugovora (članak 3. stavak 6. Direktive). Izmjena ovoga članka povezana je s predloženom dopunom članka 410.

Uz članak 5.

Dopunom članka 401. stavkom 3. određuje se pojam proizvođača u smislu odredaba o odgovornosti za materijalne nedostatke i jamstva za ispravnost prodane stvari, a u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (d) Direktive 1999/44/EZ.

Uz članak 6.

Predloženom dopunom stavka 4. članka 403. određuje se objektivni rok za obavještanje prodavatelja o postojanju nedostataka.

Uz članak 7.

U skladu s različitim rokovima odgovornosti za nedostatke za trgovačke ugovore (šest mjeseci) i ostale ugovore (dvije godine) propisanima člankom 404. stavkom 2., trebalo je i odredbu članka 407. dopuniti rokom za trgovačke ugovore.

Uz članak 8.

Dopuna članka 410. predloženim stavkom 3. potrebna je radi usklađivanja Zakona s odredbama Direktive 1999/44/EZ. Naime, sukladno članku 3. stavku 6. Direktive prodavatelj odgovara i za neznatne nedostatke, ali u tom slučaju potrošač nema pravo na raskid ugovora već na druga prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke (popravak stvari, zamjena stvari, sniženje cijene).

Uz članak 9.

Predloženim stavkom 3. članka 412. Zakon se dodatno usklađuje s člankom 3. stavkom 5. podstavkom 3. Direktive 1999/44/EZ, te se stoga propisuje pravo kupca na raskid ugovora ili razmjerno sniženje cijene u slučaju kada bi način uklanjanja nedostatka odnosno predaja druge stvari bez nedostatka imao za posljedicu znatne neugodnosti za kupca.

Uz članak 10.

Predloženom izmjenom stavka 1. članka 423. te dopunom toga članka novim stavicima 2. i 3. Zakon se dodatno usklađuje s odredbama Direktive 1999/44/EZ o jamstvu. Naime, prema odredbama te Direktive jamstvo može dati i proizvođač i prodavatelj, pa je stoga

predložena izmjena stavka 1. ovog članka te dopuna toga članka novim stavkom 2. Novi stavak 3. dodan je kako bi se izvršilo dodatno usklađivanje sa člankom 6. stavkom 1. i 3. navedene Direktive – radi usklađivanja s tim odredbama Direktive bilo je potrebno propisati da jamstvo obvezuje bez obzira na oblik u kojem je dano (jamstveni list, usmena izjava, popratno reklamiranje i sl.) te da je kupac ovlašten zahtijevati da mu jamstvo bude izdano u pisanom obliku ili u nekom drugom, njemu dostupnom, trajnom mediju.

Uz članak 11.

Odredbu članka 429. trebalo je uskladiti s predloženim izmjenama i dopunama članka 423.

Uz članak 12.

Prema predloženoj dopuni članka 453. stavkom 3. ograničenje trajanja prava prvokupa propisano odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka ne bi se primjenjivalo na pravo prvokupa iz trgovačkih ugovora i na pravo prvokupa dionica, poslovnih udjela i udjela u društvu. Time se omogućavaju poslovi kod kojih na dugoročnoj osnovi postoji interes očuvanja strukture trgovačkog društva, financiranje i refinanciranje poslovnih pothvata, naročito onih većeg opsega. Predloženom odredbom ne ograničava se pravo raspolaganja udjelima i dionicama jer se isto pravo može ostvariti ili prema osobama s kojima je ugovoreno pravo prvokupa ili trećima. Međutim, i u slučaju iz stavka 3., kada je ugovoreno pravo prvokupa, a nije ugovoreno vrijeme njegova trajanja, ono će prema predloženom stavku 4. prestati protekom pet godina od sklapanja ugovora.

Uz članak 13.

Predloženom izmjenom stavka 5. članka 588. ispravlja se redakcijska greška.

Uz članak 14.

U svjetskoj praksi prihvaćeno je da po ugovoru o građenju s odredbom "ključ u ruke" izvođač pruža i uslugu projektiranja što tada zajedno s izvođenjem radova čini cjelinu njegove obveze prema naručitelju. Prema članku 620. stavku 1. Zakona o obveznim odnosima kojim je određen pojam ugovora o građenju obveza izvođača ne obuhvaća i projektiranje. Nema, međutim, zapreke da ugovorne strane ne ugovore i takvu obvezu izvođača. Kako bi se izbjegle moguće sporne situacije, predloženim stavkom 2. članka 630. propisuje se da, ugovore li ugovorne strane i takvu obvezu izvođača radova, ona ulazi u okvir obveze preuzete ugovornom odredbom "ključ u ruke". Time se ne narušava opća koncepcija ugovora o građenju, ali se dopušta, što je u skladu s načelom autonomije ugovornih strana iz članka 2. Zakona, da one i uslugu projektiranja uključe u obvezu preuzetu ugovorom o građenju s odredbom "ključ u ruke".

Izmjenom dosadašnjeg stavka 2. (koji postaje stavak 3.) jasno se određuje kada promjene u opsegu radova, usprkos ugovorenoj odredbi "ključ u ruke", ipak utječu na promjenu ugovorene cijene. Predviđaju se dva slučaja u kojima je očito da nije pravično da

izvođač radova snosi rizik promjene opsega radova: a) kada ugovorne strane sporazumno promijene opseg radova i b) kada do promjene opsega radova dođe iz razloga za koje odgovara naručitelj. Snošenje rizika nepromjenjivosti cijene od strane izvođača radova i u tim slučajevima bilo bi u suprotnosti s načelom jednake vrijednosti činidaba iz članka 7. stavka 1. Zakona i načelom savjesnosti i poštenja iz članka 4. Zakona.

Uz članak 15.

Izmjenom stavka 3. članka 780. ispravlja se redakcijska greška.

Uz članak 16.

Predloženom izmjenom stavka 1. članka 842. ispravlja se redakcijska greška.

Uz članak 17.

Dopunom stavka 4. članka 884., u skladu s točkom b) Dodatka Direktive Vijeća 90/314/EEZ od 13. lipnja 1990. o paket putovanjima, paket odmorima i paket turama izrijekom se propisuje da ugovor o organiziranju putovanja mora sadržavati i odredbe o sredstvu, karakteristikama i kategoriji prijevoza, nadnevku, vremenu i mjestu polaska i povratka.

Uz članak 18.

Predloženim izmjenama se u stavcima 5. i 6. članka 903. ispravlja pogrešno upućivanje na druge odredbe ovoga članka.

Uz članke 19. do 21.

Akreditivi se prema općeprihvaćenoj međunarodnoj praksi uređuju ujednačenim običajima i praksom koju objavljuje Međunarodna trgovačka komora u Parizu.

Kako se pravila koja objavljuje Međunarodna trgovačka komora u Parizu često mijenjaju, prenošenje njihovih rješenja u nacionalno zakonodavstvo dovelo bi do toga da ono što je propisano zakonom ne odgovara tim pravilima ni međunarodnoj praksi.

Stoga je ocijenjeno da je dostatno definirati akreditiv (izmijenjeni članak 1028.), jer je sve što je uređeno odredbama članka 1030. do 1038. (koje se predlaže brisati) uređeno ujednačenim običajima i praksom Međunarodne trgovačke komore u Parizu koji su široko prihvaćeni u praksi. Pritom će se, sukladno izmijenjenom članku 1029., ako ugovorne strane nisu predvidjele što drugo, primjenjivati ujednačeni običaji i praksa koje objavi Međunarodna trgovačka komora u Parizu koji su na snazi na dan otvaranja akreditiva.

Uz članak 22.

Naziv „bankarsko jamstvo“ pogrešan je naziv za bankarsku garanciju uređenu odredbama članka 1039. do 1043. Zakona, što je dovelo do nesigurnosti u praksi. Naime, radi se o različitim pravnim institutima koji se razlikuju pojmovno, učinkom i načinom primjene. Osim toga, važeće uređenje djelomično nije u skladu s općeprihvaćenom međunarodnom praksom. Ovi se nedostaci žele otkloniti predloženim izmijenjenim odredbama članka 1039. do 1043. kojima se uređuje pojam bankarske garancije na poziv, potvrda garancije, kontragarancija, prestanak valjanosti garancije i prijenos prava na plaćanje iz garancije.

Uz članak 23.

Predloženom izmjenom stavka 5. članka 1073. ispravlja se redakcijska greška.

Uz članak 24.

Izmjena stavka 1. članka 1074. predlaže se radi otklanjanja jezične neusklađenosti definicije proizvoda propisane ovom odredbom s definicijom proizvoda propisanom člankom 2. Direktive Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode, izmijenjene i dopunjene Direktivom 1999/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 1999. godine (u daljnjem tekstu: Direktiva 85/374/EEZ). Naime, važeći stavak 1. članka 1074. određuje da je proizvod bilo koja pokretna stvar, kao i samostalni dio ugrađen u neku pokretnu ili nepokretnu stvar, dok se prema članku 2. Direktive 85/374/EEZ, proizvodom smatra svaka pokretna stvar, bez obzira je li ugradnjom u neku drugu pokretnu ili nepokretnu stvar izgubila svoju samostalnost. Stoga se predlaže navedenu odredbu izmijeniti.

Uz članak 25.

Izmjena podstavka 2. stavka 1. članka 1078. predložena je jer je Direktivom 85/374/EEZ predviđeno da se egzoneracijski razlog naveden u ovom podstavku (da neispravnost a ni njezin uzrok nisu postojali u vrijeme kad je proizvođač stavio proizvod u promet) dokazuje na nivou vjerojatnosti a ne izvjesnosti, što jasno ne proizlazi iz postojećeg teksta Zakona. Kako bi se jasno naglasilo da se činjenica nepostojanja neispravnosti u vrijeme stavljanja proizvoda u promet dokazuje na nivou vjerojatnosti, predlaže se ova izmjena.

Sukladno važećem stavku 2. članka 1078., proizvođač dijela proizvoda oslobađa se odgovornosti i ako dokaže da je neispravnost prouzročena konstrukcijom glavnog proizvoda ili uputama dobivenim od proizvođača glavnog proizvoda. Dakle, ovaj egzoneracijski razlog predviđen je samo za proizvođača dijela proizvoda, a ne i za proizvođača sirovine. Budući da između proizvođača sirovine i proizvođača dijela proizvoda nema nekih supstancijalnih razlika te da bi oni morali biti stavljeni u isti pravni položaj, predlaže se da se na ovaj egzoneracijski razlog mogu pozivati i proizvođači sirovina.

Uz članak 26.

Predloženom izmjenom stavka 1. članka 1123. ispravlja se redakcijska greška.

Uz članak 27.

Predloženom izmjenom stavka 2. članka 1147. ispravlja se redakcijska greška.

Uz članak 28.

Ovom odredbom određuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Odsjek 2.

UGOVORNE KAMATE

Stopa ugovornih kamata

Članak 26.

(1) Stopa ugovornih kamata između osoba od kojih barem jedna nije trgovac ne može biti viša od stope zakonskih zatezних kamata koja je vrijedila na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan promjene ugovorne kamatne stope, ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa.

(2) Stopa ugovornih kamata između trgovaca, odnosno trgovca i osobe javnog prava ne može biti viša od stope zakonskih zatezних kamata određene sukladno stavku 1. ovoga članka, uvećane za polovinu te stope.

(3) Ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, između osoba od kojih barem jedna nije trgovac, vrijedi kamatna stopa u visini četvrtine stope zakonskih zatezних kamata, a između trgovaca polovina stope zakonskih zateznih kamata određene sukladno stavku 1. ovoga članka.

(4) Ako su ugovorene više kamate od dopuštenih, primijenit će se najviša dopuštena kamatna stopa.

(5) Stopa ugovornih kamata odnosi se na razdoblje od jedne godine.

Međusobne tražbine iz ugovora o prometu robe i usluga

Članak 228.

(1) Međusobne tražbine iz ugovora o prometu robe i usluga te tražbine naknade za izdatke učinjene u vezi s tim ugovorima zastarijevaju za tri godine.

(2) Zastara teče odvojeno za svaku isporuku robe, izvršeni rad ili uslugu.

Šutnja ponuđenika

Članak 265.

(1) Šutnja ponuđenika ne znači prihvatanje ponude.

(2) Nema učinak odredba u ponudi da će se šutnja ponuđenika ili neko drugo njegovo propuštanje (na primjer, ako ne odbije ponudu u određenom roku ili ako poslanu stvar o kojoj mu se nudi ugovor ne vrati u određenom roku i sl.) smatrati prihvatom.

(3) Ali kad ponuđenik stoji u stalnoj poslovnoj vezi s ponuditeljem glede određene robe, smatra se da je prihvatio ponudu koja se odnosi na takvu robu ako je nije odmah ili u ostavljenom roku odbio.

(4) Isto tako osoba koja se ponudila drugom da izvršava njegove naloge za obavljanje određenih poslova, a i osoba u čiju poslovnu djelatnost spada obavljanje takvih naloga, dužna je izvršiti dobiveni nalog ako ga nije odmah odbila.

(5) Ako u slučaju iz stavka 3. i 4. ovoga članka ponuda, odnosno nalog nije odbijen, smatra se da je ugovor sklopljen u trenutku kad je ponuda, odnosno nalog stigao ponuđeniku.

2. Odgovornost za materijalne nedostatke

Materijalni nedostaci za koje prodavatelj odgovara

Članak 400.

(1) Prodavatelj odgovara za materijalne nedostatke stvari koje je ona imala u trenutku prijelaza rizika na kupca, bez obzira je li mu to bilo poznato.

(2) Prodavatelj odgovara i za one materijalne nedostatke koji se pojave nakon prijelaza rizika na kupca ako su posljedica uzroka koji je postojao prije toga.

(3) Predmnijeva se da je nedostatak koji se pojavio u roku od šest mjeseci od prijelaza rizika postojao u vrijeme prijelaza rizika, osim ako prodavatelj ne dokaže suprotno ili suprotno proizlazi iz naravi stvari ili naravi nedostatka.

(4) Ne odgovara se za neznatan materijalni nedostatak.

Kad postoje materijalni nedostaci

Članak 401.

(1) Nedostatak postoji:

1) ako stvar nema potrebna svojstva za svoju redovitu uporabu ili za promet,

2) ako stvar nema potrebna svojstva za posebnu uporabu za koju je kupac nabavlja, a koja je bila poznata prodavatelju ili mu je morala biti poznata,

3) ako stvar nema svojstva i odlike koje su izrijeckom ili prešutno ugovorene, odnosno propisane,

4) kad je prodavatelj predao stvar koja nije jednaka uzorku ili modelu, osim ako su uzorak ili model pokazani samo radi obavijesti,

5) ako stvar nema svojstva koja inače postoje kod drugih stvari iste vrste i koja je kupac mogao opravdano očekivati prema naravi stvari, posebno uzimajući u obzir javne izjave prodavatelja, proizvođača i njihovih predstavnika o svojstvima stvari (reklame, označavanje stvari i dr.),

6) ako je stvar nepravilno montirana pod uvjetom da je usluga montaže uključena u ispunjenje ugovora o prodaji,

7) ako je nepravilna montaža posljedica nedostataka u uputama za montažu.

(2) Ako je kupac na temelju izjava proizvođača ili njegova predstavnika očekivao postojanje određenih svojstava stvari, nedostatak se ne uzima u obzir ako prodavatelj nije znao niti morao znati za te izjave, ili su te izjave bile opovrgnute do trenutka sklapanja ugovora ili one nisu utjecale na odluku kupca da sklopi ugovor.

Pregled stvari i vidljivi nedostaci

Članak 403.

(1) Kupac je dužan primljenu stvar na uobičajeni način pregledati ili je dati na pregled, čim je to prema redovitom tijeku stvari moguće, i o vidljivim nedostacima obavijestiti prodavatelja u roku od osam dana, a kod trgovačkog ugovora bez odgađanja, inače gubi pravo koje mu po toj osnovi pripada.

(2) Kad je pregled izvršen u nazočnosti obiju strana, kupac je dužan svoje primjedbe zbog vidljivih nedostataka priopćiti prodavatelju odmah, inače gubi pravo koje mu po toj osnovi pripada.

(3) Ako je kupac otpremio stvar dalje bez pretovara, a prodavatelju je pri sklapanju ugovora bila poznata ili morala biti poznata mogućnost takve daljnje otpreme, pregled stvari može biti odgođen do njezina prispjeća u novo odredišno mjesto, i u tom slučaju kupac je dužan prodavatelja obavijestiti o nedostacima čim je po redovitom tijeku stvari mogao za njih doznati od svojih klijenata.

(4) Kod potrošačkih ugovora potrošač kao kupac nije obvezan pregledati stvar niti je dati na pregled, ali je obvezan obavijestiti prodavatelja o postojanju vidljivih nedostataka u roku od dva mjeseca od dana kad je otkrio nedostatak.

Značenje činjenice da je prodavatelj znao za nedostatak

Članak 407.

Kupac ne gubi pravo da se pozove na neki nedostatak i kad nije ispunio svoju obvezu da stvar pregleda bez odgađanja, ili obvezu da u određenom roku obavijesti prodavatelja o postojanju nedostatka, a i kad se nedostatak pokazao tek nakon proteka dvije godine od predaje stvari, ako je taj nedostatak bio poznat prodavatelju ili mu nije mogao ostati nepoznat.

Prava kupca

Članak 410.

(1) Kupac koji je pravodobno i uredno obavijestio prodavatelja o nedostatku može po svom izboru:

- 1) zahtijevati od prodavatelja da nedostatak ukloni,
- 2) zahtijevati od prodavatelja da mu preda drugu stvar bez nedostatka,
- 3) zahtijevati sniženje cijene,
- 4) izjaviti da raskida ugovor.

(2) U svakom od tih slučajeva kupac ima pravo i na popravlanje štete prema općim pravilima o odgovornosti za štetu, uključujući i štetu koju je ovaj zbog nedostatka stvari pretrpio na drugim svojim dobrima.

(3) Troškove otklanjanja nedostatka i predaje druge stvari bez nedostatka snosi prodavatelj.

Kad kupac može raskinuti ugovor

Članak 412.

(1) Kupac može raskinuti ugovor samo ako je prethodno dao prodavatelju naknadni primjereni rok za ispunjenje ugovora.

(2) Kupac može raskinuti ugovor i bez ostavljanja naknadnog roka ako mu je prodavatelj nakon obavijesti o nedostacima priopćio da neće ispuniti ugovor ili ako iz okolnosti konkretnog slučaja očito proizlazi da prodavatelj neće moći ispuniti ugovor ni u naknadnom roku, kao i u slučaju kad kupac zbog zakašnjenja prodavatelja ne može ostvariti svrhu radi koje je sklopio ugovor.

3. Jamstvo za ispravnost prodane stvari (garancija)

Odgovornost prodavatelja i proizvođača

Članak 423.

(1) Kad je prodavatelj predao kupcu jamstveni (garancijski) list kojim proizvođač jamči ispravnost stvari u tijeku određenog vremena, računajući od njezine predaje kupcu, kupac može, ako stvar nije ispravna, zahtijevati kako od prodavatelja tako i od proizvođača da stvar popravi u razumnom roku ili ako to ne učini da mu umjesto nje preda stvar koja je ispravna.

(2) Ova pravila ne isključuju primjenu pravila o odgovornosti prodavatelja za nedostatke stvari.

(3) U jamstvu moraju biti navedena prava iz jamstva koja pripadaju kupcu, te jasno navedeno da jamstvo ne utječe na ostala prava koja pripadaju kupcu po drugim pravnim osnovama.

(4) Jamstvo mora sadržavati pojedinosti koje su potrebne kupcu za ostvarivanje njegovih prava, a posebno trajanje jamstva i teritorijalno područje važenja, te ime, odnosno naziv i adresu osobe koja je izdala jamstvo.

(5) Neispunjenje obveza iz stavka 3. i 4. ovoga članka ne utječe na valjanost jamstva.

Rok za ostvarivanje prava

Članak 429.

Prava kupca prema proizvođaču po osnovi jamstvenog lista gase se nakon isteka jedne godine računajući od dana kad je od njega zatražio popravak ili zamjenu stvari.

Trajanje prava prvokupa

Članak 453.

(1) Pravo prvokupa prestaje poslije pet godina od sklapanja ugovora, ako nije ugovoreno da će prestati prije.

(2) Ugovoren dulji rok svodi se na rok od pet godina.

Utjecaj smrti davatelja uzdržavanja na ugovor

Članak 588.

(1) Umre li davatelj uzdržavanja prije primatelja uzdržavanja, njegova prava i obveze iz ugovora prelaze na njegove nasljednike, ako oni na to pristanu.

(2) Ne pristanu li na produženje ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, ugovor se raskida, a oni nemaju pravo zahtijevati naknadu za prije dano uzdržavanje, te su dužni vratiti primatelju uzdržavanja ono što je na temelju toga ugovora stekao davatelj uzdržavanja.

(3) Ako nasljednici davatelja uzdržavanja nisu u stanju vratiti ono što je na temelju ugovora o dosmrtnom uzdržavanju stekao davatelj uzdržavanja, dužne su primatelju uzdržavanja naknaditi vrijednost stečenog.

(4) Ako nasljednici davatelja uzdržavanja nisu u stanju preuzeti ugovorne obveze, oni imaju pravo zahtijevati naknadu za uzdržavanje koje je primatelj uzdržavanja dobio od davatelja uzdržavanja, no dužni su primatelju uzdržavanja vratiti ono što je davatelj uzdržavanja stekao na temelju ugovora o dosmrtnom uzdržavanju.

(5) Sud će naknadu iz stavka 3. i 4. ovoga članka odrediti po slobodnoj ocjeni, uzimajući

pri tome u obzir imovinske prilike primatelja uzdržavanja i osoba koje su bile ovlaštene na produženje ugovora o doživotnom uzdržavanju, te prava koja primatelj uzdržavanja ostvaruje na temelju stvarnog tereta.

II. UGOVOR O GRAĐENJU S ODREDBOM »KLJUČ U RUKE«

Članak 630.

(1) Ako ugovor o građenju sadrži odredbu »ključ u ruke« ili neku drugu sličnu odredbu, izvođač se samostalno obvezuje izvesti sve radove potrebne za izgradnju i uporabu građevine.

(2) U tom slučaju ugovorena cijena obuhvaća i vrijednost svih nepredviđenih radova i viškova radova, a isključuje utjecaj manjkova radova na ugovorenu cijenu.

(3) Ako u ugovoru »ključ u ruke« sudjeluje kao ugovorna strana više izvođača, njihova odgovornost prema naručitelju je solidarna.

Otkaz

Članak 780.

(1) Nalogoprimac može otkazati nalog kad hoće, samo ne u nevrjeme.

(2) On je dužan naknaditi nalogodavcu štetu koju je ovaj pretrpio zbog otkaza naloga u nevrjeme, osim kad su za otkaz postojali osnovani razlozi.

(3) Nalogodavac je dužan nastaviti nakon otkaza poslove koji ne trpe odgađanje, dok nalogodavac ne bude mogao preuzeti brigu o njima.

Odgovornost posrednika

Članak 842.

(1) Posrednik odgovara za štetu koju bi pretrpjela jedna ili druga strana između kojih je posredovao, a koja bi se dogodila zbog toga što je posredovao za poslovno nesposobnu osobu za čiju je nesposobnost znao ili mogao znati, ili za osobu za koju je znao ili morao znati da neće moći ispuniti obveze iz toga ugovora, i uopće za svaku štetu nastalu njegovu krivnjom.

(2) Posrednik odgovara za štetu koju prouzroči nalogodavcu zbog toga što je bez dopuštenja nalogodavca obavijestio nekog trećega o sadržaju naloga, o pregovorima ili o uvjetima sklopljenog ugovora.

Oblik i sadržaj ugovora

Članak 884.

(1) Ugovor o organiziranju putovanja sklapa se u pisanom obliku ili putem drugog trajnog, putniku dostupnog i razumljivog oblika, s tim da barem jedan primjerak ugovora mora biti dostavljen putniku.

(2) Organizator putovanja dužan je prije sklapanja ugovora putnika upoznati sa sadržajem ugovora.

(3) Odredba stavka 1. i 2. ovoga članka ne odnosi se na zakašnjele rezervacije ili ugovore »u posljednjem trenutku«.

(4) Ovisno o uslugama koje su njime obuhvaćene, ugovor o organiziranju putovanja mora

osobito sadržavati odredbe o: tvrtki ili nazivu, odnosno imenu i prezimenu te sjedištu i adresi organizatora putovanja te njegova osiguravatelja, ako je osiguranje obuhvaćeno paket-aranžmanom; odredištu te vremenu i nadnevku boravka u odredištu; vrsti smještajnog objekta, njegovoj lokaciji i kategoriji, njegovim osnovnim karakteristikama te turističkoj klasifikaciji prema pravu države u kojoj se objekt nalazi; broju dnevnih obroka; planu putovanja; izletima, obilascima i drugim uslugama koje su obuhvaćene paket-aranžmanom i koje su uključene u cijenu; cijeni i mogućnosti izmjene cijene sukladno ovom Zakonu te pristojbama za određene usluge koje nisu uključene u cijenu (primjerice, turističkim pristojbama, pristojbama za ukrcaj i iskrcaj u zračnim i ostalim lukama); načinu i vremenu plaćanja cijene; posebnim zahtjevima putnika o kojima je obavijestio organizatora putovanja prilikom rezerviranja putovanja, a koje je ovaj prihvatio; najmanjem broju putnika koji je potreban za organiziranje putovanja te roku u kojem će putnik biti obaviješten o otkazivanju putovanja ako za putovanje nije prijavljen dovoljan broj putnika; roku u kojem putnik mora iznijeti svoje prigovore u pogledu neispunjenja ili neurednog ispunjenja ugovora.

Izmjena sadržaja ugovora

Članak 903.

(1) Ako organizator prije početka putovanja učini značajnije izmjene u bitnim sastojcima ugovora (program, smještaj, cijena), dužan je bez odgađanja o tome obavijestiti putnika u pisanom obliku.

(2) Ako organizator putovanja ponudi putniku izmijenjeni ugovor ponuda mora sadržavati izmjene koje su izvršene te utjecaj tih izmjena na cijenu putovanja.

(3) Ako ne prihvati izmjene ugovora, putnik može po svome izboru raskinuti ugovor bez obveze naknade štete i troškova, ili koristiti drugo odgovarajuće putovanje koje mu organizator putovanja može ponuditi, bez doplate cijene ako mu je cijena viša, odnosno uz povratak razlike u cijeni ako mu je cijena niža.

(4) Putnik je dužan priopćiti svoj izbor organizatoru putovanja u roku od dva radna dana od dana primitka prijedloga izmjene ugovora.

(5) Ako putnik, sukladno stavku 2. ovoga članka, raskine ugovor, organizator putovanja dužan je bez odgađanja vratiti mu ono što je putnik platio za putovanje te mu naknaditi štetu.

(6) Putnik nema pravo na naknadu štete iz stavka 4. ovoga članka ako je do izmjena u bitnim sastojcima ugovora došlo zbog izvanrednih vanjskih okolnosti koje organizator putovanja nije mogao predvidjeti, izbjeci ni otkloniti.

(7) Ako nakon započinjanja putovanja nije pružio veći dio ugovorenih usluga, ili ako ocijeni da neće biti u stanju osigurati ispunjenje većeg dijela ugovorenih usluga, organizator putovanja dužan je, o svom trošku, izvršiti odgovarajuće izmjene programa za nastavak putovanja te, ako je to potrebno, obeštetiti putnika za razliku u cijeni između ugovorenih i stvarno pruženih usluga.

(8) Ako nije moguće na odgovarajući način izmijeniti program putovanja ili ako putnik ne prihvati te izmjene iz opravdanih razloga, organizator putovanja dužan je, o svom trošku, omogućiti putniku povratak, odgovarajućim prijevoznim sredstvom, u mjesto polaska ili neko drugo mjesto, ako je putnik s time suglasan, te naknaditi putniku štetu koju je time pretrpio.

Odsjek 34.

AKREDITIVI

Obveza banke i oblik akreditiva

Članak 1028.

(1) Prihvatom zahtjeva nalogodavca za otvaranjem akreditiva banka se obvezuje nalogodavcu da će korisniku akreditiva isplatiti određeni novčani iznos ako do određenog vremena bude udovoljeno uvjetima navedenim u nalogu za otvaranje akreditiva.

(2) Akreditiv mora biti sastavljen u pisanom obliku.

Kad nastaje obveza prema korisniku

Članak 1029.

(1) Banka je obvezna prema korisniku od dana kad mu priopći da je akreditiv otvoren.

(2) Nalogodavac je vezan izdanim nalogom od trenutka kad je nalog prispio banci.

Nezavisnost akreditiva od drugoga pravnog posla

Članak 1030.

Akreditiv je nezavisan od ugovora o kupoprodaji ili drugoga pravnog posla povodom kojega je otvoren.

Dokumentarni akreditiv

Članak 1031.

Dokumentarni akreditiv postoji kad je banka obvezna isplatiti korisniku akreditiva određeni novčani iznos, odnosno akceptirati i isplatiti mjenicu pod uvjetom da joj budu podneseni dokumenti prema uvjetima utvrđenim u akreditivu.

Dužnost banke koja je otvorila akreditiv

Članak 1032.

Banka koja je otvorila dokumentarni akreditiv dužna je izvršiti plaćanja pod uvjetima predviđenim u akreditivu.

Vrste dokumentarnog akreditiva

Članak 1033.

(1) Dokumentarni akreditiv može biti opoziv ili neopoziv.

(2) Ako nije izričito drukčije ugovoreno, akreditiv je uvijek neopoziv.

Opozivi akreditiv

Članak 1034.

Opozivi dokumentarni akreditiv ne veže banku prema korisniku, pa ga u svakom trenutku može izmijeniti ili opozvati na zahtjev nalogodavca ili na vlastitu ruku.

Neopozivi akreditiv

Članak 1035.

(1) Neopozivi dokumentarni akreditiv sadrži samostalnu i neposrednu obvezu banke prema korisniku.

(2) Ta obveza može biti ukinuta ili izmijenjena samo sporazumom svih zainteresiranih strana.

(3) Neopozivi dokumentarni akreditiv može, po ovlaštenju i na zahtjev akreditivne banke, biti potvrđen od neke druge banke, koja time, pored akreditivne banke, preuzima samostalnu i neposrednu obvezu prema korisniku.

(4) Notifikacija akreditiva korisniku od neke druge banke nije sama po sebi potvrđivanje toga akreditiva.

Dužnosti banke glede dokumenata

Članak 1036.

(1) Banka je dužna ispitati odgovaraju li dokumenti u svemu zahtjevima nalogodavca utvrđenim u akreditivu.

(2) Kad dobije dokumente, banka mora u razumnom roku o tome obavijestiti nalogodavca i upozoriti ga na utvrđene nepravilnosti i nedostatke.

Granice odgovornosti banke

Članak 1037.

(1) Banka ne preuzima nikakvu odgovornost ako podneseni dokumenti po svom vanjskom izgledu odgovaraju uvjetima akreditiva.

(2) Ona ne preuzima nikakvu obvezu glede robe koja je predmet otvorenog akreditiva.

Prenosivost i djeljivost akreditiva

Članak 1038.

(1) Dokumentarni akreditiv je prenosiv ili djeljiv samo ako je banka koja otvara akreditiv ovlaštena u uputama prvog korisnika platiti u cjelini ili djelomično jednom ili većem broju trećih osoba.

(2) Akreditiv može prenijeti, na temelju izričitih uputa, samo banka koja ga otvara, i to samo jedanput, ako nije suprotno ugovoreno.

Odsjek 35.

BANKARSKO JAMSTVO

Pojam

Članak 1039.

(1) Bankarsko jamstvo je svaka obveza na plaćanje određenoga novčanog iznosa, bez obzira na to kako je nazvana, na pisani zahtjev korisnika i uz podnošenje banci dokumenata, ako su navedeni u jamstvu.

(2) Bankarsko jamstvo je samostalna obveza banke neovisna o osnovnom poslu.

(3) Jamstvo mora biti izdano u pisanom obliku.

Namirenje obveze

Članak 1040.

Banka namiruje obvezu iz jamstva u novcu i u slučaju da se jamstvom osigurava nenovčana obveza.

Potvrda jamstva

Članak 1041.

Ako druga banka potvrdi obvezu iz jamstva, korisnik može svoje zahtjeve iz jamstva podnijeti bilo banci koja je izdala jamstvo, bilo onoj koja ga je potvrdila.

Ustupanje prava iz jamstva

Članak 1042.

Svoja prava iz bankarskog jamstva korisnik, ako nije drukčije ugovoreno, može ustupiti trećemu samo s ustupom tražbine koja je osigurana jamstvom i prijenosom svojih obveza u vezi s osiguranim tražbinama.

Jamstvo »bez prigovora«

Članak 1043.

(1) Ako bankarsko jamstvo sadrži uglavu »bez prigovora«, »na prvi poziv« ili sadrži riječi koje imaju isto značenje, banka ne može isticati prema korisniku prigovore koje nalogodavac kao dužnik može isticati prema korisniku po osiguranoj obvezi.

(2) Nalogodavac je dužan platiti banci svaki iznos koji je banka platila po osnovi jamstva izdanog s navedenom uglavom.

(3) Korisnik jamstva duguje nalogodavcu iznos primljen po osnovi jamstva na koji inače ne bi imao pravo zbog opravdanih prigovora nalogodavca.

Odsjek 5.

ODGOVORNOST ZA NEISPRAVAN PROIZVOD

Opće pravilo

Članak 1073.

(1) Proizvođač koji stavi u promet neki proizvod, odgovara za štetu prouzročenu neispravnnošću toga proizvoda bez obzira na krivnju.

(2) Odredbe ovoga odsjeka odnose se na imovinsku štetu prouzročenu smrću ili tjelesnom ozljedom te na štetu prouzročenu uništenjem ili oštećenjem oštećenikove stvari različite od neispravnog proizvoda, ako se radi o takvoj vrsti stvari koja je uobičajeno namijenjena za osobnu uporabu te ako je oštećenik tu stvar uglavnom rabio u tu svrhu.

(3) Oštećenik ima, po odredbama ovoga odsjeka, pravo na naknadu štete prouzročene uništenjem ili oštećenjem stvari samo za dio štete koji prelazi kunsku protuvrijednost iznosa od 500 eura.

(4) Naknada neimovinske štete prouzročene neispravnim proizvodom može se zahtijevati samo prema općim pravilima odgovornosti za štetu.

(5) Obujam naknade imovinske štete prouzročene smrću ili tjelesnom ozljedom na odgovarajući se način primjenjuju posebne odredbe ovoga Zakona o naknadi imovinske štete u slučaju smrti, tjelesne ozljede i oštećenja zdravlja.

(6) Odredbe ovoga odsjeka ne primjenjuju se na štete prouzročene nuklearnom nesrećom.

(7) Odredbe ovoga odsjeka ne isključuju primjenu pravila o odgovornosti za štetu prouzročenu opasnom stvari ili opasnom djelatnošću, pravila o odgovornosti za materijalne nedostatke ispunjenja te pravila o ugovornoj i izvanugovornoj odgovornosti za štetu.

(8) Oštećenik je dužan dokazati neispravnost proizvoda, štetu i uzročnu vezu između neispravnosti proizvoda i štete.

Proizvod

Članak 1074.

(1) Proizvod je bilo koja pokretna stvar, kao i samostalni dio ugrađen u neku pokretnu ili nepokretnu stvar.

(2) Proizvod su električna i drugi oblici energije.

Oslobođenje od odgovornosti

Članak 1078.

(1) Proizvođač se oslobađa odgovornosti ako dokaže:

- da nije stavio proizvod u promet,
- da iz okolnosti slučaja proizlazi da neispravnost, a ni njezin uzrok, nisu postojali u vrijeme kad je stavio proizvod u promet,
- da proizvod nije proizveden za prodaju, davanje u zakup ili bilo koju drugu poslovnu svrhu, kao niti da je proizveden ili stavljen u promet u okviru njegova poslovanja,
- da je neispravnost posljedica pridržavanja prisilnih propisa koji su bili na snazi u trenutku kad je stavio proizvod u promet,
- da stanje znanosti ili tehničkog znanja u vrijeme stavljanja proizvoda u promet nije omogućavalo otkrivanje neispravnosti,
- da je šteta prouzročena isključivo radnjom oštećenika ili osobe za koju on odgovara, odnosno radnjom treće osobe koju proizvođač nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti.

(2) Proizvođač dijela proizvoda oslobađa se odgovornosti i ako dokaže da je neispravnost prouzročena konstrukcijom glavnog proizvoda ili uputama dobivenim od proizvođača glavnog proizvoda.

(3) Proizvođač se djelomično oslobađa odgovornosti ako je nastanku štete djelomično pridonio oštećenik ili osoba za koju on odgovara.

(4) Ako je nastanku štete djelomično pridonijela treća osoba, ona odgovara solidarno s proizvođačem.

Dužna pažnja i odgovornost

Članak 1123.

(1) Pri obavljanju tuđeg posla poslovođa je dužan rukovoditi sa stvarnim ili predmnjevanim namjerama i potrebama gospodara posla.

(2) On je dužan postupiti s pažnjom dobrog gospodarstvenika, odnosno dobrog domaćina.

(3) Sud može, s obzirom na okolnosti u kojima se netko bez naloga ili ovlaštenja prihvatio tuđeg posla, smanjiti njegovu odgovornost ili ga sasvim osloboditi odgovornosti za nepažnju.

(4) Za odgovornost poslovno nesposobnog poslovođe vrijede pravila o njegovoj ugovornoj i izvanugovornoj odgovornosti.

Učinak prijenosa prava

Članak 1147.

(1) Prijenosom prava iz vrijednosnog papira njegov novi imatelj stječe sva prava koja su pripadala njegovu predniku.

(2) Prijenos prava iz vrijednosnog papira na ime, bilo da je izvršen secesijom ili indosamentom, nema učinak prema izdavatelju dok on o tome ne bude pisanim putem obaviješten, odnosno dok taj prijenos ne bude ubilježen u registar vrijednosnih papira na ime, ako se takav registar vodi kod izdavatelja.

(3) Cedent, odnosno indosant ne odgovara za neispunjenje obveze od strane izdavatelja, osim u slučaju drukčije zakonske odredbe ili ako postoji suprotna odredba upisana na samom vrijednosnom papiru.